

SÁMIID RIIKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Borgemánnu • Bårggemánnu • Mietske • Bårggiemánnu • Augusti 2016

Svenska Samernas Riksförbund, Formvägen 16, 906 21 UMEÅ, tel. 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post info@sapmi.se

Ordförande har ordet

Sommaren går mot sitt slut det är alltid med ett visst vemod som jag närmar mig hösten. Sommaren är den tid då vi hämtar kraft för kommande

prövningar. De signaler som jag fått visar att sommarens kalvmärkningar gått enligt plan och de allra flesta verkar vara någorlunda nöjda både med kalvtillgång och väder. Det är dock svårt att säga om det varit en "bra" sommar eller om vi helt enkelt fått andra referensramar, men jag hoppas att vi går mot en positivare trend.

Arbetet inom SSR är i full gång sedan några veckor tillbaka. SSR:s styrelse har haft sitt första möte efter årets Landsmöte där många strategiska frågor diskuterades med utgångspunkt från Landsmötets diskussioner.

Samebyarnas årliga ordförandekonferens har genomförts och det gläder mig att så många byar närvarade. Det är ett viktigt forum för både SSR och våra medlemmar att diskutera våra frågor och strategier för framtiden. Det är min fasta övertygelse att vi måste bli starkare och tydligare i vårt budskap för att våra rättigheter ska stärkas och respekteras. Trots att vi står för många svåra utmaningar så är jag full av tillit att vi kommer kunna möta dem, bara vi jobbar tillsammans.

Jag ser fram emot ytterligare ett år som ordförande och hoppas kunna träffa så många som möjligt av er under året.

Jörgen Jonsson

Ordförandekonferens

Den 15-17 augusti genomfördes SSR:s årliga ordförandekonferens i Stockholm. En majoritet av landets samebyar var närvarande. På agendan stod bland annat konkurrerande markanvändning och strategier. Forskare från SLU och SEI deltog och redogjorde för pågående och avslutade projekt med koppling mot störningar och intrång. Det framkom också att en av de forskningsrapporter som

skulle publicerats under våren försenats och inte publiceras av Vindval vilket var planerat. Rapporten publiceras istället av SLU. Granskningen och hanteringen av detta ärende är på många sätt märkligt och SSR tillsammans med ordförandena kommer att tillskriva Vindval. Denna skrivelse kommer att delges medlemmarna via utskick separat. Mer om rapporterna finns att läsa längre ner i månadsbrevet.

På konferensen deltog även biträdande stadsveterinär från SVA för att informera om sjukdomen CWD som påvisats hos två älgar och en vildren i Norge.

CWD

Sedan de tre fallen (en vildren och två älgar) av Chronic wasting disease (CWD) påvisades i Norge har svenska myndigheter arbetat dels för att lägga upp en strategi för övervakning av CWD och dels med att ta fram en beredskapsplan för ett eventuellt svenskt fall av CWD. Jordbruksverket har tidigare skickat ut information för att uppmärksamma bland annat renägare, hjortägare och jägare om sjukdomen.

CWD är en prionsjukdom som är känd hos olika hjorddjur i Nordamerika sedan 1960-talet men den har aldrig påvisats i Sverige. CWD kännetecknas av förändringar i hjärnan vilket leder till neurologiska symptom, avmagring och död.

SSR kommer under hösten att ordna informationsmöten då många medlemmar efterfrågat detta, vi återkommer med information om när och var dessa möten kommer att ske. Har du några frågor och funderingar kring CWD är du välkommen att kontakta oss på kansliet.

Konkurrerande markanvändning

Under våren och sommaren har det kommit ett flertal forskningsrapporter om kumulativa effekter och störning på renskötseln. Dessa rapporter finns att ladda hem på SSR:s hemsida.

Under försommaren publicerades även en rapport om konsekvenser på renskötseln vid en eventuell etablering av Lavergruvan. Rapporten har tagits fram av SEI, Stockholms Universitet och berörda samebyn. Arbetet med rapporten har också skett i samverkan med SSR. Rapporten finns att ladda ned på SSR:s hemsida.

Under hösten kommer flera nya samverkansprojekt starta upp med fokus på renskötsel, påverkan och målbilder. Vi kommer löpande att informera om resultaten.

Projektuppstart renskötsel/vindkraft

SSR startar upp projektet Biekkasuodji. Målet för detta nya projekt blir således att fortsätta arbetet med att stödja våra medlemmar i praktiska vardagen. För samebyarna skall denna resurs upplevas som ett stöd i en vardag där det totala trycket av exploateringar ökar och där den egna arbetssituationen gör att man har allt svårare att hinna med alla dialoger, samråd, avtalskrivande och projektutvecklingar.

Målet är också att synliggöra vunna erfarenheter och nya rön för att på så sätt skapa grunden för kompetensförsörjning. Vidare skall även projektet belysa delar som kumulativa

effekter och kontrollprogram och ställa samman de erfarenheter som parterna har.

Utöver detta skall också finnas utrymme för att arrangera seminarier och/eller utbildningar inom området Vindkraft/Rennäring. Ett första seminarium kommer att genomföras under hösten 2016, en separat inbjudan kommer att skickas ut till detta seminarium.

Ansvarig projektledare för projektet är Maria Boström. Kontaktuppgifter finns på hemsidan och i slutet på detta månadsbrev.

Almedalen

SSR besökte Almedalen under politikerveckan 2016. SSR var representerat av förbundsordförande Jörgen Jonsson, Niila Inga, suppleant norra Norrbotten och Jenny Wik Karlsson, verksamhetschef.

SSR var närvarande under hela veckan och deltog vid flera seminarier, bland annat genom deltagande i paneldebatter.

Utöver detta var fokus på att lyfta och synliggöra våra frågor med de aktörer som på olika sätt kommer i kontakt med samiska frågor. Många nya kontakter knöts och SSR fick flertalet frågor om de frågor vi arbetar med, under hösten kommer kansliet att följa upp de kontakter som

knöts för att fortsätta lyfta och påverka våra frågor.

Innovationsgrupper

SSR har erhållit projektmedel från Jordbruksverket om totalt 130 000 kr för att bilda två stycken innovationsgrupper inom Europeiska innovationspartnerskapet (EIP). Den ena gruppen bestående av två till fyra deltagare skall innan den 28 oktober 2016 förbereda för en närproduktion av högkvalitativt renfoder. Den andra gruppen skall innan den sista december 2016 undersöka möjligheterna för att skapa elektroniskt märkning av renar som en del av slaktprocessen.

SÁMIID RIIKKASEARVI
Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Ovttas

Projekt Ovttas ligger just nu ute med anbudsfrågor och söker efter duktiga personer som kan hålla kurser under projektet. Håll koll på hemsidan www.sapmi.se och SSR:s facebook sida där fler anbudsfrågor kommer att dyka upp under hösten. Projektet är finansierat av Europeiska Socialfonden (ESF), Länsstyrelsen i Norrbotten och Region Västerbotten och kommer att fortlöpa till oktober 2017. Mer information om projektet återfinns på www.sapmi.se under fliken utbildning.

Forskarkonferens

Under Ubmejen Biejvieh/Samiska veckan 2016 arrangerade Umeå universitet en forskarkonferens Aktasne II. Flera samiska forskare föreläste på konferensen, bl.a. prof. Gunvor Guttorm, Lis-Marie Hjortfors, doktorand på Vaartoe m.fl. Föreläsningarna spelades in och finns tillgängliga på Utbildningsradions hemsida, klicka på denna länk:

<http://urskola.se/Produkter/196347-UR-Samtiden-Samiska-veckan-2016-Duodji-och-urfolksperspektivet#Om-serien>

Nyutkommen bok om samisk släktforskning

”Samiska rötter - släktforskning i svenska Sápmi” är titeln på en nyutkommen handbok om släktforskning. Boken ges ut av Släktforskarförbundets serie av handböcker. Boken tar upp olika teman för den som vill släktforska och har samiska rötter. Författare är bl. a Elisabeth Engberg. Boken har presenterats på Släktforskardagarna som hållits i Umeå 19-21 augusti.

Malå sameförening - den enda skogssamiska föreningen i Västerbotten

Malå sameförening är lika gammal som SSR, sameföreningen bildades 1950 och har över 300 medlemmar. Nyvald ordförande är Monica Harr-Sandström som nyligen har gått i pension. Monica har bl.a. suttit i Sametinget och haft olika förtroendeuppdrag i föreningens styrelse, men för första gången är hon ordförande i sameföreningen.

Malå sameförening har en egen samisk utställning på Hembygdsgården i Malå. Där visas gamla skogssamiska föremål från Malåområdet.

Sameföreningen har två årligen återkommande aktiviteter varje år, Samehelgen som hålls den tredje helgen i augusti och Koppseledagen som hålls i mitten av juli. Koppsele är ett gammalt samiskt viste utanför Malå. Under Koppseledagen hålls en gudstjänst i Koppsele. Koppseledagen lockar många besökare varje år.

Sameföreningen har även kurser i koltsömnad, pärlbroderi, skobandsläggning mm för sina medlemmar.

– Det är jätteviktigt att vi är medlemmar i SSR, ”ensam är inte stark”. SSR kan hjälpa oss när vi behöver det. SSR står som en samlande kraft i Sápmi eftersom både samebyar och sameföreningar är medlemmar i SSR. Men vi är även medlem i SameÄtnam och Sáminuorra. Nästa år är det femtio år sedan lappstan i Malå invigdes. Lappstan består av 20 kåtor och 21 härbren. Kåtorna ägs av med s.k. nyttjanderätt och barnen har arvsrätt till kåtan.

– Det kommer vi naturligtvis att fira. Lappstan är en viktig mötesplats för samer i Malå, avslutar Monica Harr-Sandström.

Hyr en kontorsplats

Nu har du möjlighet att hyra en kontorsplats hos oss på SSR, på både kort och lång sikt, och ta del av vår fantastiska miljö och anda. Tillgång till Internet, konferensrum och skrivare.

Ni har även möjlighet att hyra vårt konferensrum. Modern teknisk utrustning och möjlighet till videomöten.

Om du är intresserad är det bara att höra av dig till kansliet via info@sapmi.se eller ring på 090-14 11 80.

Rådgivning

SSR erbjuder sina medlemmar rådgivning och stöd vid olika typer av ärenden till självkostnadspris. Kontakta kansliet för mer information.

Kalendarium

29 aug	Styrelsemöte FSC, Uppsala
31 aug-1 sept	Verksamhetsplanering SSR, kansliet stängt
7 sept	Möte Jordbruksverket, CWD, Stockholm
19-20 sept	Möte internationella FSC, Bonn
23 sept	Förmöte Sanningskommision, Sametinget, Umeå

Gruppörsäkring för medlemmar

Vi vill påminna om att SSR förhandlat fram en försäkring till våra medlemmar. Läs mer på SSR:s hemsida www.sapmi.se, klicka på Medlemmar så hittar du information.

Telefonnummer

Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Fredrik Juuso	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetrau	090-14 11 85	070-736 14 19
Totte Nordahl	090-14 11 86	076-126 42 42
Anna-Marja Kaddik		070-367 66 56
Moa Lango		073-806 29 06
Maria Boström		070-554 03 21
Jörgen Jonsson (ordförande)		070-570 55 56

Besök gärna vår hemsida www.sapmi.se för mer information.

Gilla oss på Facebook facebook.sapmi.se

Telefontider på kansliet

Ni kan ringa tidigare men då får ni ringa på direktnumren.

09.00 – 10.30 och 15.00 – 16.00

Detta är tiden för växel, övrig tid går det bra att ringa på direktnummer om ni söker någon särskild, telefonnummer finns på www.sapmi.se under kontakter.